

UPUTE ZA ZAŠTITU OD ZLOUPORABA I PRIJEVARA

ŠTO JE DIALER?

Dialer je program koji putem računala započinje novu vezu s Internetom bez znanja i odobrenja korisnika. On također prekida već uspostavljenu vezu ili pak mijenja postavke korisnikove već postojeće konekcije za pristup Internetu. U svakom slučaju korisnik se bez svog znanja spaja na modemske ulaze koji se nalaze u inozemstvu misleći da se spaja preko svoje osobne standardne konekcije, odnosno svog providera.

Takvi se pozivi naplaćuju po međunarodnim tarifama, pa računici korisnika koji su bili spojeni preko dialera mogu iznositi i nekoliko tisuća kuna. Razlog tome je nekoliko puta veća cijena koštanja po minuti od uobičajene cijene koju korisnik Interneta plaća svom lokalnom davatelju usluga. Svakako je bitno je naglasiti da se radi o prijevari korisnika Interneta (spajanja na Internet preko modemske ulaze), te da je problem s dialerima prisutan svugdje u svijetu i nije ni na koji način vezan s lokalnim davateljima Internet usluga.

KAKO DIALER DOĐE DO NAŠEG RAČUNALA?

Korisniku je najčešće instaliran dialer na računalo tijekom surfanja po Internetu. Uglavnom se radi o posjećivanju stranica koje su namijenjene zabavi za odrasle. Takve stranice nude download besplatnog sadržaja (filmove, igre, programe...) te su također potencijalna opasnost kako od dialera tako i od virusa.

Najčešće se dialeri stavljaju korisniku na računalo prilikom aktivacije besplatnog sadržaja koji se inače plaća. Autori dialera često pribjegavaju različitim metodama, kako bi manje oprezne ili manje iskusne korisnike Interneta 'navukli' da nesvjesno instaliraju dialer na svoje računalo.

Služeći se mudrim načinima kao što su nudjenje vrlo popularnih sadržaja za koje pouzdano znaju da će privući veći dio surfera (slično kao i kod distribucije virusa unutar privitka e-mail poruke interesantnog imena). Uglavnom se nudi instalacija „posebnih“ sadržaja i programa koji će korisniku omogućiti lakši pregled ponuđenog sadržaja, čime navlače manje iskusne surfere željne zabave na Internetu na svjestan odabir opcije „Download“ pa time automatski, ne znajući, dobivaju instaliran i neželjeni dialer. No, dialer se također može 'skinuti' zajedno s nekim drugim besplatnim softverom.

Tako niti jedan korisnik nije u potpunosti siguran od dialera, ipak najveću opasnost prijete korisnicima ISDN-a, jer se dialer neopaženo može spojiti preko druge linije. Naime, s obzirom na to da spajanje na Internet preko ISDN-a traje samo nekoliko sekundi, puno je teže primijetiti da ste spojeni preko dialera nego kod modemske veze.

ŠTO SE DOGAĐA S NAŠIM RAČUNALOM NAKON ŠTO NAM JE INSTALIRAN DIALER?

Nakon što se dialer instalira na računalo korisnika, te se ujedno pozicionira kao glavni „account“ za pristup Internetu, našim klikom na konekciju - ne pokreće se naša predefinirana i inače korištena veza, već upravo ova koju je dialer postavio. Tako korisnik može primijetiti pojavu nove, njemu nepoznate dial-up veze na svom računalu. Tko koristi vanjski modem na koji je uključen zvučnik, tako može tijekom surfanja primijetiti prekidanje veze i ponovno spajanje.

Nažalost, većina ljudi postane svjesna prisutnosti dialera na svom računalu tek primitkom prvog većeg telefonskog računa, a detaljnim ispisom se ustanove pozivi na korisniku nepoznate međunarodne brojeve.

KAKO SE ZAŠTITITI OD DIALERA?

Kako ne bismo osjetili ljutnju i razočaranje koje doživi većina korisnika svjesna da su žrtve ovakve prijevara, potrebno je dobro se informirati i tako zaštititi od nepoželjnih posljedica bezbrižnog surfanja. Na žalost, ne postoji univerzalan i apsolutno učinkovit način zaštite od ovakvih pojava, no ipak vam možemo preporučiti neke radnje, koje svakako uvelike mogu pomoći:

- detaljno proučite uvjete na koje pristajete skidanjem bilo kojeg programa s Interneta
- svaki put prilikom konekcije na Internet provjerite broj koji računalo poziva ukoliko vam „pukne“ veza te se odmah uspostavlja nova, također obavezno pogledati broj kojeg računalo poziva
- pratiti pojavu prikazivanja neuobičajenih prozora prilikom surfanja
- pratiti eventualno pojavljivanje novih, vama nepoznatih, ikona u računalu
- provjeravati da li na popisu vaših konekcija postoji neka nova koju niste sami konfigurirali
- izbjegavanje posjeta stranicama sumnjivog sadržaja;
- redovitu nadogradnju operativnog sustava;
- za apsolutnu sigurnost - isključite svoj modem iz utičnice za telefonski priključak
- instalacija antivirusnog programa i njegovu redovitu nadogradnju (antivirusni programi mogu prepoznate neke dialere);
- i na kraju, obavezno: instalacija anti-spyware programa te njegovu redovitu nadogradnju

Od programa koje je poželjno instalirati na računalo, H1 vam preporučuje:

<http://www.emsisoft.com/en/software/free/>

(a-squared Free 4.5 verziju)

ili DialerZapper na adresi:

<http://www.softbulldog.com/dialerzapper/download.html>.

Uz jedan od ova dva preporučena programa dobro je koristiti kao dodatnu zaštitu i neki od sljedećih, gdje dodatno naglašavamo važnost redovitog osvježavanja programa (update):

Ad-Aware SE i Spybot Search & Destroy - detaljne informacije i download besplatnih verzija programa mogu se pronaći na web stranici:

<http://lavasoft.element5.com/software/adaware/>

i na <http://www.spybot.info>.

Ova dva programa se mogu koristiti svaki zasebno ili, još bolje, u kombinaciji. Redovito osvježavanje programa (update) je i kod ove vrste zaštite izuzetno bitno.

ŠTO JE POTREBNO UČINITI NAKON ŠTO INSTALIRAM PREPORUČENE PROGRAME U SVOJE RAČUNALO?

Svim korisnicima koji već imaju instaliran anti-dialer u računalu i onima koji to upravo namjeravaju učiniti, preporučujemo redovno skeniranje računala uz pomoć svih preporučenih programa. Ukoliko se dialer i dalje bude pojavljivao, moguće ga je maknuti i reinstalacijom operativnog sustava, ili posjetom nekog od ovlaštenih servisa.

VAŽNO!

Na žalost, niti jedan od navedenih programa ne pruža 100% zaštitu, pa postoji mogućnost da unatoč tome što ste ih instalirali na računalo, neki dialeri ne budu otkriveni i deinstalirani s vašeg računala. No, unatoč tome, pružaju solidnu zaštitu i svakako ih preporučujemo! H1 TELEKOM ne snosi odgovornost za eventualnu štetu uslijed instalacije i korištenja preporučenih proizvoda.

H1 dodatno brine o postojećim korisnicima svoje mreže, tako i po pitanju zaštite od dialera. Naši djelatnici svakodnevno kontroliraju mogućnost pojave dialer-a kod naših korisnika, te prilikom uočavanja takvih slučajeva kontaktiramo korisnika i sukladno dogovoru s njim vršimo daljnje akcije kako bi ga zaštitili od daljnjih posljedica dialera. Možemo još jedino dodati da smo do sada ovakve slučajeve uspješno rješavali na zadovoljstvo naših korisnika.

Kako biste se zaštitili od dialera naša je preporuka da svakako posjetite stranicu Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije

http://www.hakom.hr/UserDocsImages/2010.g/Popis_visokorizicnih_brojeva.pdf

na kojoj je objavljen popis visokorizicnih brojeva za koje je utvrđeno postojanje osnovane sumnje u povezanosti s dialerima.